

Консультації (лат. *consultatio* – звернення за порадою) – це форма навчального заняття, за якої студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування [2]. Вона може бути індивідуальною або проводитися для групи студентів залежно від того, чи викладач консулює студентів із питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни. Обсяг часу, відведений викладачу для проведення консультацій із конкретної дисципліни, визначається навчальним планом [1; 3].

Під час відвідування консультацій на кафедрі фізіології студенти вдосконалюють свої знання, вміння, навички, розвивають особистісні якості (увагу, старанність, здатність виділяти головне, здатність творчо підходити до вивчення предмета), необхідні для майбутньої медичної діяльності лікаря. Під час консультацій вони мають можливість навчитися здобувати знання індивідуально та під час групової роботи з одногрупниками.

Навчальну консультацію можна проводити у формі співбесіди в позанавчальний час індивідуально чи з групами за певним графіком або в разі потреби – після заняття, після вивчення розділу програми перед підсумковим заняттям, у процесі вивчення предмета і найчастіше – під час підготовки до іспитів.

Останніми роками значно зріс обсяг навчальної інформації та зменшився аудиторний час для вивчення фізіології (з цього року як у студентів-стоматологів, так і в студентів-медиків аудиторний час зменшився на 20 годин). Це зумовлює необхідність індивідуального та групового консулювання студентів для кращого засвоєння ними нових тем і вироблення навичок культури навчання. Складні, комплексні теми з окремих розділів іноді потребують і поточних консультацій (фізіологія серцево-судинної системи).

Головна особливість навчальних консультацій полягає в добровільному відвідуванні їх студентами. Це також є формою особистого спілкування студента з викладачем. Оскільки час консультації обмежений, запитання викладачу мають бути чітко сформульовані та підготовлені заздалегідь. Це можуть бути питання за темами, які неналежно висвітлені в доступних студентам джерелах навчальної інформації; які дозволяють глибше орієнтуватися в темі, що вивчається; які виникли під час самостійної роботи тощо.

Потреба в консулюванні виникає в переважній більшості студентів. Ця потреба зумовлена різними труднощами в навчанні (недостатня база попередніх знань, недостатнє розуміння предмета, ліквідація неуспішності, усунення поточних труднощів, потреба в структурованні та систематизації знань, поради щодо використання додаткової літератури, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідної роботи). У студентів також виникають потреби, пов'язані з психологічними труднощами: невпевненість у своїх можливостях, відсутність уміння виступати перед аудиторією, сумнів щодо правильності вибору спеціальності, суперництво в студентському колективі, потреба в саморозвитку, самовдосконаленні, самонавчанні [4].

Ефективність і цілеспрямованість консультації як форми організації навчання у вищому навчальному закладі досягається за рахунок ретельної підготовки до проведення кожної консультації, чіткого визначення її мети, ґрунтовного осмислення основних вузлових моментів, положень, які будуть докладно висвітлені під час зустрічі зі студентами. Усі етапи консультації необхідно поєднувати з іншими формами організації навчання у ВНЗ. Для успішного їх проведення виникає потреба в систематичному опитуванні студентів про те, які в них є запитання, побажання, пропозиції щодо організаційних, часових і змістових аспектів консультації, врахування висловлених ними думок в подальшій навчальній роботі; орієнтації майбутніх фахівців на постійне професійне самовдосконалення. На жаль, достатньої кількості годин на проведення консультацій навчальним планом із фізіології не передбачено. Це змушує творчий пошук викладача щодо оптимізації навчання й обмежує, збіднює самостійну роботу студентів.

Отже, консультація – дієвий засіб активізації самостійної роботи студентів. Але успіх проведення консультацій різних видів і форм залежить від рівня їх підготовки та правильної організації. Чітка організація та регулярне проведення консультацій – запорука їх успіху і результативності як важливої форми навчального процесу.

Список використаної літератури

1. Болюбаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Я.Я. Болюбаш. - К.: ВВП «КОМПАС», 1997. – 64 с.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. - К.: Либідь, 1997. – 376 с.
3. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, затверджено наказом Міністерства освіти України від 2 червня 1993 р. № 161, Міністерством юстиції України від 23 листопада 1993 р. №173.
4. Стяглік Н.І. Навчальне консулювання як спосіб контролю якості підготовки майбутніх вчителів математики / Н.І. Стяглік // Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». – Харків, 2015. – Вип. 49. – С.129-136.

АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ НА КУРСІ ПЛАСТИЧНОЇ ТА РЕКОНСТРУКТИВНОЇ ХІРУРГІЇ

Соколов В.М., Казаков Ю.М., Аветіков Д.С.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті викладені основні положення доктрини вищої освіти України і вимоги до формування клінічного мислення студентів медичного закладу на сучасному етапі.

Ключові слова: міжпредметна інтеграція, клінічне мислення, інноваційні технології.

Національна доктрина освіти в Україні розглядає освіту як сферу національної безпеки; пріоритет державної політики; основу соціально-економічного і духовного розвитку країни.

Основними завданнями сучасного етапу вдосконалення медичної освіти на додипломному та післядипломному етапах виступають доступність і ефективність; забезпечення сучасної якості; задоволення потреб розвитку особистості, суспільства і держави.

Умови вирішення цих завдань - комплексність і безперервність професійної освіти; міжпредметна інтеграція; зв'язок між етапами навчання у виші та після його закінчення; використання принципів доказової медицини.

Для вирішення цих завдань необхідні впровадження інформаційних та інноваційних технологій, включаючи всі форми дистанційного консультування; особисто-орієнтований тип освіти; координація з практичною охороною здоров'я заходів щодо поліпшення якості навчального та лікувального процесів; спільна науково-практична діяльність. Сучасна ж система підготовки майбутніх лікарів орієнтована донині, головним чином, на забезпечення студентів обсягом знань. Безумовно, лікар має володіти певним рівнем теоретичних знань і практичних навичок. Але найважливішою практичною складовою, яка визначає професіоналізм і кваліфікацію лікаря, є формування клінічного мислення, яке має розвиватися в процесі навчання і вдосконалюватися впродовж усієї подальшої лікарської діяльності.

Клінічне мислення – це професійне, творче вирішення питань діагностики, лікування і визначення прогнозу хвороби в конкретного хворого на основі знання, досвіду і лікарської інтуїції.

Поняття клінічного мислення завжди пов'язане з вибором оптимального рішення з багатьох можливих у кожній клінічній ситуації, а тому воно є різновидом продуктивного мислення. Теоретичний (чи понятійний) рівень професійного мислення використовують близько 10% студентів-медиків і молоді лікарі-фахівці. Серед групи висококваліфікованих фахівців теоретичним мисленням користується переважна більшість (близько 70%).

Пізнати структуру клінічного мислення означає в першу чергу розкрити механізми й етапність розумової діяльності лікаря як виду продуктивного мислення. Аналізуючи роботу зі студентами різних курсів, ми намагаємося визначити, які теоретичні знання і практичні вміння мають бути сформованими в студента, щоб служити основою для вирішення цього завдання. Безумовно, на перший план виступає вдосконалення навчального процесу з метою ефективнішого формування в студентів професійного клінічного мислення, яке потребує усвідомленого і цілеспрямованого дидактичного впливу як на змістовий, так і на логічний його компоненти. Чинна традиційна система на всіх етапах навчання в медичному вищому навчальному закладі у своїй основі недостатньо ефективна і мало потенціює формування в студентів під час навчання професійного способу мислення – здатності клінічно мислити.

Нині на порядку денному стоїть питання про зміну парадигми змісту і методу в сучасній освіті, технологічна платформа якої (лекційно-семінарська модель) залишалася практично незмінною вже понад 100 років!

Ця модель була успішно реалізована в кращих радянських закладах. Проте спроба її поширення за рахунок адміністративних і стандартизуючих процедур на всі навчальні заклади призвела до загальної імітації, "коли одні роблять вигляд, що навчаються, а інші – вчать"!

Творчий, IV рівень, - це завдання, алгоритм рішення якого невідомий. У цих умовах єдиний шлях рішення завдань – самостійний пошук нових, невідомих ще даних або способів дії. Але ми вважаємо, що завдання IV рівня найдоцільніші на старших курсах, переважно для студентів 5 курсу, при вивченні пластичної та реконструктивної хірургії зокрема.

На кафедрі працює студентський гурток, члени якого мають можливість поглибити знання і вміння. Це також, безумовно, вдосконалює клінічне мислення майбутніх лікарів.

Список використаної літератури

1. Тарасевич Н.М. Стратегія поведінки вчителя у складних педагогічних ситуаціях / Н.М. Тарасевич. – Полтава: ПДПУ, 2005. – 119 с.
2. Педагогічна майстерність: хрестоматія / І.А.Зязюн [та ін.] – К., 2008. – 462 с.
3. Пластична та реконструктивна хірургія: підручник / Аветіков Д.С., Соколов В.М. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2013.

РОЛЬ ПІЗНАВАЛЬНОЇ САМОСТІЙНОСТІ СТУДЕНТІВ У ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Сологор І.М., Костенко В.Г.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті визначено сутність поняття "пізнавальна самостійність"; представлено форми і методи активізації пізнавальної самостійності, розкрито її роль у організації самостійної роботи студентів.

Ключові слова: пізнавальна самостійність, самостійна робота студентів, особистість, позитивна мотивація.

Нині здійснення ефективної модернізації системи вищої освіти неможливе без ефективних засобів формування всебічно та гармонійно розвиненої особистості, яка спроможна не лише використовувати здобуті знання у своїй подальшій професійній діяльності, а й постійно їх розвивати і доповнювати. Це зумовлює актуальність дослідження проблеми самостійної пізнавальної діяльності в студентів та визначення її ролі в організації самостійної роботи.

На перше місце серед широкого кола проблем, окреслених основними завданнями вищої школи, виходить розвиток пізнавальної діяльності студентів, виховання в них осмисленої потреби до творчої діяльності, до постійного поглиблення й удосконалення своїх знань. Як свідчить власний досвід, наукові знання не можуть бути просто механічно представлені викладачем і автоматично засвоєні студентом. Лише ті знання, які студент засвоює внаслідок активної самостійної роботи, стають дійсно його власним надбанням. Це ставить перед викладачем завдання зорієнтувати та навчити студентів раціонально добирати ефективні методи, способи і засоби, необхідні для самостійного пошуку, обробки, відтворення й засвоєння інформації, важливої для подальшого становлення в професійній сфері.